

Valtuustoaloite 28.10.2019

Kuntalaissa on kolme keskeistä peruslinjaa: 1. Kunnan toiminnan johtaminen kokonaisuutena, 2. Päätöksenteon demokraattisuus ja kuntalaisten osallisuuden edistäminen sekä 3. Kunnan talouden kestävyden vaatimus. Tämän valtuustoaloitteen tavoitteena on kartoittaa ja lisätä Porin kaupungin avointa ja läpinäkyvää hallinnollista ja poliittista toimintakulttuuria.

Avoimuus on tärkeä demokraattisen kulttuurin tekijä. Se on keskeinen osa hyvää hallintoa. Avoimuus rakentaa ja syventää vuoropuhelua. Avoimen hallinnon edistämiseksi on vuonna 2013 ministeri Henna Virkkusen johdolla luotu julkishallinnon toimintaohjelma. Julkisyhteisöjä on tuolloin veloitettu nimeämään mm. avoimen hallinnon yhteyshenkilö.

Uusin avoimen hallinnon kansallinen toimintaohjelma vuosille 2019-2023 on julkaistu syyskuussa 2019.

Avoimuuden edistämisen lähtökohtia ovat:

1. luottamus; kansalaisten sekä yhteiskunnallisten toimijoiden ja hallinnon välinen luottamus
2. osallisuus; eri osapuolten mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon jo suunnitteluvaiheessa.
3. läpinäkyvyys; hallinnon läpinäkyvyys varmistetaan tietoa avaamalla.
4. korruption torjunta

Julkisuuslain (1999) keskeinen periaate ilmaisee hallinnossa noudatettavan pääsäännön, jonka mukaan hallinnossa tuotettava ja käsiteltävä tieto on julkista. Ja mikäli tieto ei ole julkista, ei se välttämättä ole salaista. Hallinnon toiminnan avaaminen edellyttää vahvaa johtajuutta. Hyvällä johtamisella taataan toiminnan jatkuvuus, vakaus ja oikea-aikaisuus. Päätöksenteon avoimuuden lisääminen edistää kuntalaisten mahdollisuuksia ottaa kantaa jo asioiden valmisteluvaiheessa. Avoin keskustelu mm. taloudesta on tärkeää ja keskustelulle on luotava foorumeja. Avoin ja läpinäkyvä hallinto on tärkeä ennakoitavuuden ja kuntalaisten oikeusturvan tueksi. Virkkusen johtaman toimikunnan suosituksena on mm. virkamiesjohdon ja poliittisten toimijoiden yhteiset tilaisuudet hallinnon eettisiä käytäntöjä koskevan vuoropuhelun lisäämiseksi.

Haluamme kiinnittää huomiota ja kysyä seuraavista hallinnon avoimuuden ja läpinäkyvyyden kannalta keskeisistä toimenpiteistä:

1. Kuka Porin kaupungin organisaatiossa on nimetty avoimen hallinnon yhteyshenkilö? Ellei henkilöä ole nimetty, edellyttämme, että yhteyshenkilö nimetään mahdollisimman pian.
2. Mitä Porin kaupungin hallinnossa on tehty/aiotaan tehdä avoimen hallinnon ja päätöksentekoprosessien läpinäkyvyyden edistämiseksi ja lisäämiseksi?
3. Onko Aapeli-tietoverkko kokousten käsittely- ja toiminta-alustana edistänyt vai estänyt tiedon läpinäkyvyyttä? Esitämme, että pöytäkirjojen esillä oloajaksi määritellään vähintään 5 vuotta.
4. Onko nykyinen talousarvioprosessi riittävä läpinäkyvyyden kannalta poliittisille ryhmille ja päättäjille – ja ellei ole, niin miten sitä pitäisi kehittää?
5. Läpinäkyvä hallinto edellyttää esim. toimialojen esityslistojen otsikoinnin täsmällistä informaatiota siitä, mitä ko. pykälässä tullaan käsittelemään. Myös asian esittelyn pitää sisältää päätöksenteon kannalta relevanttia informaatiota. Esityslistojen laatimisen peruseriaatteista tulisi laatia yhtenäinen ohjeistus päätöksenteon läpinäkyvyyden turvaamiseksi
6. Asiakirjoille ja dokumenteille, joita käsitellään ennen julkistamista, pitää luoda käsittely- ja julkaisuaikataulu.
7. Tulee luoda yhdenmukainen avoimuuden periaatteita noudattava toimiva käytäntö valmisteluvaiheessa oleville asioille, jotka eivät kaikilta osin ole vielä julkisia, mutta eivät kuitenkaan salaisia. Käytäntöjen tulee sisältää myös näkökulmia poliittisten valtuustoryhmien riittävien toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Vihreä valtuustoryhmä

Kaarina Ranne
puheenjohtaja

Laura Pullinen
sihteeri